

המשנה מתארת שמיום שחרב בית המקדש פסק השפע הגשמי והרוחני. העיד רבי יהושע בצורה יותר כללית, שמיום שחרב בית המקדש- אין יום שאין בו קללה.

הגמרא מבארת שמרוב שהיה הימים הבאים מרובים בקללות, היו מקווים לימים שהיו, וזה לשונה (שם מט.):

אמר רבא: בכל יום ויום מרובה קללתו משל חברו, שנאמר: בבקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בקר, הי בקר? אילימא בקר דלמחר, מי ידע מאי הוי? אלא דחליף. **ואלא עלמא אמאי קא מקיים?**

ע"כ שואלת הגמרא, מירוב קללות על מה העולם מתקיים? (הבן יהוידע מבאר ששאלת הגמרא היא באיזה זכות אין הקללה חלה?) עונה הגמרא (שם):

אקדושה דסידרא ואיהא שמיה רבא דאגדתא, שנא': "ארץ עפתי כמו אופל צלמות ולא סדרים", הא יש סדרים - תופיע מאופל.

העולם מתקיים ע"י סדר הקדושה- ובא לציון, ואמן יהא שמיה רבה שאומרים לאחר לימוד תורה (דאגדתא). ויש לעיין מדוע שני הדברים הללו מקיימים את העולם? הרי יש ת"ח שלומדים תורה גדולה מזו!

כך מבאר רש"י את העניין (ד"ה אקדושה):

סדר קדושה שלא תקנוה אלא שיהו **כל ישראל** עוסקין בתורה בכל יום דבר מועט שאומר קריאתו ותרומו והן כעוסקין בתורה. וכיון שנוהג **בכל ישראל** בתלמידים ובעמי הארץ ויש כאן שתים קדושת השם ותלמוד התורה חביב הוא. וכן יהא שמיה רבה מברך שעונין אחר הגדה שהדרשן דורש **ברבים** בכל שבת היו נוהגין כך ושם היו נקבצין **כל העם** לשמוע לפי שאינו יום של מלאכה ויש כאן תורה וקידוש השם.

כלומר, בקדושת ובא לציון וקדיש, יש שותפות של כל ישראל. מבאר המהרש"א מבאר שמפני כך נאמרת הקדושה בלשון תרגום "שנאמר בלשון תרגום שיבין בו גם עמי הארץ". וכל ישראל שומעים: א. תורה. ב. קידוש ה'.

אמנם יש לעיין מדוע דווקא בלשון תרגום, גם בשעה שכל ישראל מדברים בלשון הקודש? ועוד יש לעיין בלימוד מהפסוק "ארץ עפתי כמו אופל צלמות ולא סדרים", מה הכוונה שיש סדרים הארץ תופיע מהאופל?

מובא בכתבי האר"י הקדוש סוד קדושת אמירת ובא לציון, ננסה בענ"ד לקלוט נקודה מההארה של הקדושה הנ"ל (שער הכוונות סוף שחרית):

וזהו סוד קדושת ובא לציון, כי הוא בחינת קדושה נמשכת מלמעלה מן האצילות.. **ואמנם הקדושה הזו נתקנת בשתי לשונות -- לשון הקדש ותרגום.** הטעם הוא כי צריך להמשיך השפע והאורות הנזכר אל עולם הבריאה בבחינת פנים ובבחינת אחר, **ולכן נאמרה בלשון הקדש כנגד בחינת הפנים ובלשון תרגום כנגד בחינת האחוריים.**

כלומר, סדר הקדושה משפיעה וממשיכה שפע והארה לעולמות התחתונים. אך אין ההשפעה באה רק למקומות של קודש בבחינת פנים, אלא מזרימה קדושה גם למקומות האחוריים- המורכבים יותר במציאות. ע"כ נאמרת בשני סוגי לשון: א. לשון הקודש העצמית ששם זורמת הקדושה לבחינת הפנים. ב. לשון תרגום, ששם הקדושה **מתורגמת** גם לצדדים שהם בבחינת אחר למציאות.

שבית המקדש היה קיים, הופיעה קדושה גדולה בעולם, וכל אחד ידע את מקומו וסדרו. אך לאחר החורבן, התחיל האי סדר לשלוט בעולם, וכל יום נהיה יותר קשה מחברו. וכשהעולם כולו שואף לאי סדר, דרוש השקעת אנרגיה מתמדת כדי שהעולם יהיה מסודר ('אנטרופיה').

נראה לענ"ד שכך כוונת הפסוק "ארץ עפתי כמו אופל צלמות ולא סדרים" אך אם יש סדרים "תופיע מאופל". דהיינו, לאחר החורבן יש חשכה אפלה וצלמות ואי סדר נוראי, אך כשיש סדר של קודש במציאות, אזי יאיר החושך.

ע"כ חייבים כל צב"ר ישראל להיכנס לסדר הקדושה, כדי להאיר גם את הפנים וגם את האחור. וע"י כך יאירו כל ממדי העולם, **וה-אי סדר בזכות אותה השקעת אנרגיה תהפוך לסדרא דקדושה.**